

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

Studying the Educational Effectiveness of Literature : “Phra Apai Mani - The Escape from
the Butterfly Spirit” by 3rd-Year High School Students at Muang Phon Pittayakom School
by Using Problem-Based Learning Activities

จิรภัทร เหล่า¹ และรัชณีฉาย เจริญรอด²

Chirapat Lao¹ and Ratchaneechay Choeirod²

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย^{1,2}

Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University^{1,2}

Corresponding author, E-mail: Fongbong2540@gmail.com¹, ratcha@kkumail.com²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และ 2) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและสอบหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 36 คน ซึ่งได้ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ ที (t-test Dependent)

ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนเรียนได้ร้อยละ 27.29 และคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 81.67 มีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 54.38 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.38 2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D.= 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์และคุณค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.69) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.96) และลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

คำสำคัญ: วรรณคดีเรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ, กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to compare Matthayomsuksa 3 students' achievements in their literature class before and after problem-Based learning was applied to teach a chapter from Phra Aphai Mani, namely, "Phra Aphai Mani Ni Nang Phisuea" (Phra Aphai Mani Escapes Nang Phisuea); and 2) to examine the students' opinions toward problem-Based learning. The study used experimental research methodology with a one group pretest-posttest design. The study sample included 36 Matthayomsuksa 3 students enrolled at Muang Phon Pittayakhom School during the second semester of Academic Year 2022. Study subjects which was obtained by the method. Simple random sampling using Cluster Random Sampling. Statistics used in data analysis include percentage, mean, and standard deviation and t-test statistics (t-test Dependent)

The results showed that: 1. Academic achievement in literature, Phra Aphai Mani, namely, "Phra Aphai Mani Ni Nang Phisuea" Matthayomsuksa 3 students' achievements in their literature class before and after problem-Based learning found that the post-test scores were significantly higher than the pre-test scores at a level of .05, with the pre test scores being 27.29 percent and the post test scores being 81.67 percent, with a progress score of 54.38 percent. This indicates that Matthayomsuksa 3 students' have the ability to learn by learning management using problem-based teaching methods. (Problem-Based Learning : PBL) after learning, which is 54.38 percent higher than before learning. 2. Opinions of Mathayomsuksa 3 students regarding learning management using problem-based teaching methods. (Problem-Based Learning: PBL) Overall, the mean was at the very agree level ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.56) and when considering each aspect, it was found that the mean was at the very agree level in every aspect. In order Students' opinions, from most to least, are usefulness and value. The average was at the level of high agreement ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.57), followed by the quality of learning content. The average was at the level of very much agreement ($\bar{X} = 3.99$, S.D.= 0.69) in terms of learning content. The average value was at the moderate level of agreement ($\bar{X} = 3.41$, S.D.= 0.96) and the last order was the measurement and evaluation aspect. The averages were at the moderate level of agreement ($\bar{X} = 3.40$, S.D.= 0.79), respectively.

Keywords: Literature, Phra Apai Mani, Phra Apai Mani Ni Nang Phisuea, Problem-Based Learning Activities

บทนำ

การศึกษาวรรณคดีไทย เป็นการศึกษาภาษาผ่านวรรณคดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสภาพความเป็นอยู่ของแต่ละยุคสมัยในอดีต อีกทั้งยังเป็นการศึกษามุมปัญญาของกวีในแต่ละยุคถึงการใช้ภาษาในการสื่อสารผ่านเรื่องราวต่าง ๆ จากประสบการณ์ ทัศนคติของผู้ประพันธ์ โดยจะนำเสนอมุมมองของตนเองผ่านตัวอักษรในด้านต่าง ๆ อาทิ สภาพสังคม วิถีชีวิต ค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ ประเพณี วัฒนธรรม ค่านิยม ความเป็นอยู่ของบรรพบุรุษขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อต่าง ๆ ที่กวีได้สอดแทรกอยู่ในวรรณคดี (رينฤทัย สัจพันธุ์, 2549, น. 96) ซึ่งวรรณคดีไทย มีส่วนสำคัญในการแสดงออกถึงความเป็นไทย มีหลักสูตรในการจัดกิจกรรมเรียนการสอนที่มีเนื้อหาวรรณคดีไทยบรรจุลงในหลักสูตรการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 แนวการศึกษาได้กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2542, น. 12) โดยการเน้นความสำคัญของความรู้ของผู้เรียนในข้อหนึ่งไว้ว่า ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเองและความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และสังคมโลก รวมถึงความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมืองการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ดังนั้น การศึกษาวรรณคดีไทย จึงเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้แนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บรรลุจุดมุ่งหมายได้เป็นอย่างดี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในโรงเรียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร มีสาเหตุหลักของปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทย มี 3 ด้าน คือ 1) ปัญหาด้านนักเรียน 2) ปัญหาด้านวิธีสอน และ 3) ปัญหาด้านครู ดังนี้ ปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทยในโรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สาเหตุเกิดจากการที่นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการเรียนวรรณคดีไทย เนื่องจากไม่เข้าใจบริบทในเนื้อหาวรรณคดีไทย มีการใช้คำศัพท์ที่ยากและไม่คุ้นเคย ปัญหาด้านวิธีสอน ซึ่งประสบการณ์การเรียนการสอนวรรณคดีไทยที่ผ่านมาเน้นการท่องจำคำศัพท์ การถอดคำประพันธ์

การแปลความหมายเป็นหลักทำให้ขาดแรงจูงใจในการเรียนปัญหาด้านครู คือครูไม่เข้าใจตัวเนื้อหาวรรณคดีอย่างลึกซึ้ง ไม่มีความรู้ในเกร็ดความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี อีกทั้ง ยังมีความเห็นว่าวรรณคดีเป็นเรื่องยาก จึงใช้วิธีสอนแบบเน้นการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ (ชลธิชา ทอมฟุ้ง, 2558, น. 4) นอกจากนี้ ยังพบปัญหาการเรียนการสอนวรรณคดีไทยเกิดจากหลายปัจจัยทั้งปัจจัยด้านเนื้อหาที่มีลักษณะเป็นคำประพันธ์ที่ยากเป็นเรื่องเก่า และไกลตัว ปัจจัยด้านนักเรียนซึ่งขาดแรงจูงใจในการเรียน เพราะรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย ปัจจัยด้านครูและวิธีสอนซึ่งครูขาดการส่งเสริมแรงจูงใจในการเรียน มุ่งเน้นไปที่เนื้อหาและการศึกษาวรรณคดีเป็นส่วนใหญ่ส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาภาษาไทยตามมา

เมื่อพิจารณาผลการสอบวิชาภาษาไทยจากการสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) จัดสอบโดยสำนักทดสอบทางการศึกษาองค์การมหาชน ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net) วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563-2565 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าในระดับจังหวัดและระดับประเทศ (โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม, 2565) ส่วนผลการทดสอบในสาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม พบว่า สาระที่ 5 วรรณคดีวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ร้อยละ 70 (โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม, 2565) ดังนั้น จึงเป็นสาเหตุที่ควรพัฒนานักเรียนโดยเริ่มจากครูให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางจัดการเรียนการสอนเลือกเทคนิคที่จะทำให้ให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนวรรณคดีเพราะปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การสอนวรรณคดีมีประสิทธิภาพ คือ ครูต้องรู้จักเทคนิคที่หลากหลาย ใช้เทคนิคช่วยจัดการสอนและใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติเป็นหลัก เช่น การตั้งคำถาม การจัดการแข่งขัน หรือเล่นเกม เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและเกิดความต้องการที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาของวรรณคดีมากขึ้น ดังนั้น วิธีที่จะช่วยแก้ไขปัญหาและพัฒนาการเรียนวรรณคดีได้นั้น คือ การเลือกวิธีการสอนที่จะช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนวรรณคดีให้แก่ นักเรียน ครูจึงควรปรับปรุง

วิธีการสอนที่เน้นการคิดและการลงมือทำเป็นหลัก แนวทางการสอนวรรณคดีให้มีประสิทธิภาพนั้น สาริศา ชุ่มมงคล (2552, น. 3) ได้กล่าวไปในทิศทางเดียวกันว่า การสอนวรรณคดีนั้น ครูต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจน เนื้อหาที่จะสอนควรประกอบด้วย เนื้อเรื่อง มโนทัศน์ ฉันทลักษณ์ ความไพเราะ การตีความ ความรู้ในเรื่อง การอ่านทำนองเสนาะ และใช้กิจกรรมที่หลากหลาย เพราะนักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเองความรู้ก็ค่อยตามจึงเกิดขึ้นได้ง่ายและการสอนวรรณคดีต้องเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ครูควรเลือกวิธีการสอนที่หลากหลาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพได้อย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาภาษาไทย จึงสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพื่อช่วยในการแก้ปัญหา เป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาวิธีการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทย และส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิต ดังนั้น ผลที่ได้รับจากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องได้นำไปใช้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณีตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

ขอบเขตการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตด้านตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรที่ศึกษา คือ 1) ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) 2) ตัวแปรตาม ได้แก่ (1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนการสอนด้วยการใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) (2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

2. ด้านเนื้อหา คือ สาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ตัวชี้วัด ม. 3/2 วิเคราะห์วิถีไทยและคุณค่าจากวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เรื่องพระอภัยมณีตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ มีรายละเอียดดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา
1	ตามรอยวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
2	ฟังคิดวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
3	อ่านเพราะเสนาะทำนอง เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
4	สรุปองค์ความรู้ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

3. ระยะเวลาในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลา 8 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดวิธีและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยไว้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการวิจัย เป็นขั้นตอนการศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด รวมทั้งกำหนดประชากร กลุ่มตัวอย่าง และตัวแปรที่ศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการทดลอง เป็นขั้นตอนการนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ในการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 12 ห้องเรียน มีจำนวนทั้งสิ้น 544 คน และจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 จำนวน 36 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดและสร้างเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 4 แผน ได้แก่ แผนที่ 1 ตามรอยวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ แผนที่ 2 พังคดีวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ แผนที่ 3 อ่านเพราะเสนาะทำนอง เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ และแผนที่ 4 สรุปองค์ความรู้ เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อ

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดขั้นตอนดำเนินการวิจัย มี 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการวิจัย

1.1 การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

1.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem Based Learning หรือ PBL

1.3 ศึกษาการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย ประกอบด้วย คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐานในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 4 แผน ดังนี้

แผน ที่	เนื้อหา	ค่าเฉลี่ย	ความ สอดคล้อง
1	ตามรอยวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ	4.24	มาก
2	ฟังกิตวิเคราะห์วิจารณ์ เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ	4.22	มาก
3	อ่านเพราะเสน่ห์ทำนอง เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	4.31	มาก
4	สรุปองค์ความรู้ เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ	4.21	มาก
	โดยรวม	4.25	มาก

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน มี 7 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการนำเข้าสู่บทเรียน การจัดกิจกรรมที่เน้นการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจโดยกิจกรรมที่มีความพร้อมที่จะเรียนรู้บทเรียนใหม่ โดยใช้วิธีการและสื่อที่หลากหลาย ซึ่งขั้นสอนมีกระบวนการ 7 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นทำความเข้าใจคำศัพท์ (Clarifying unfamiliar terms) กลุ่มผู้เรียนทำความเข้าใจคำศัพท์ ข้อความที่ปรากฏอยู่ในปัญหาให้ชัดเจน โดยอาศัยความรู้พื้นฐานของสมาชิกในกลุ่มหรือการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารตำราหรือสื่ออื่น ๆ

2. ขั้นระบุปัญหา (Problem definition) กลุ่มผู้เรียนระบุปัญหาหรือข้อมูลสำคัญร่วมกัน โดยทุกคนในกลุ่มเข้าใจปัญหา เหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์ใดที่กล่าวถึงในปัญหานั้น

3. ขั้นระดมสมอง (Brainstorm) กลุ่มผู้เรียนระดมสมองวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ และหาเหตุผลมาอธิบาย โดยอาศัยความรู้เดิมของสมาชิกกลุ่ม เป็นการช่วยกันคิดอย่างมีเหตุผล สรุปรวบรวมความรู้และแนวคิดของกลุ่มเกี่ยวกับกลไกการเกิดปัญหา เพื่อนำไปสู่การสร้างสมมติฐานที่สมเหตุสมผลเพื่อใช้แก้ปัญหา

4. ขั้นวิเคราะห์ปัญหา (Analyzing the Problem) กลุ่มผู้เรียนอธิบายและตั้งสมมติฐาน ที่เชื่อมโยงกันกับปัญหาตามที่ได้ระดมสมองกัน แล้วนำผลการวิเคราะห์มาจัดลำดับความสำคัญ โดยใช้พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียน การแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

5. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Formulating Learning Issues) กลุ่มผู้เรียนกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อค้นหาข้อมูลที่จะอธิบายผลการวิเคราะห์ที่ตั้งไว้ ผู้เรียนสามารถบอกได้ว่า ความรู้ส่วนใดรู้แล้ว ส่วนใดต้องกลับไปทบทวน ส่วนใดยังไม่รู้หรือจำเป็นต้องไปค้นคว้าเพิ่มเติม

6. ขั้นเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) ผู้เรียนค้นคว้ารวบรวมสารสนเทศจากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning)

7. ขั้นรายงานข้อมูล (Reporting) จากรายงานข้อมูลสารสนเทศใหม่ที่ได้เข้ามา กลุ่มผู้เรียนนำมาอภิปราย วิเคราะห์สังเคราะห์ ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ แล้วนำมาสรุปเป็นหลักการและแนวทางเพื่อนำไปใช้โอกาสต่อไป

และสุดท้ายเป็นการดำเนินการขั้นสรุป โดยนักเรียนและครู ร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่านเป็น แผนภาพความคิดร่วมกัน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้การจัดการ เรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้การจัดการ เรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เป็นแบบทดสอบ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความ สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ ค่าสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบให้มี ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยพิจารณาค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20-1.00 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 129-130; อ้างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560, น. 51) เพื่อคัดเลือกข้อสอบที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ จำนวน 30 ข้อ ซึ่งได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.23-0.73 และค่าอำนาจ จำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.53 และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, น. 129-130; อ้างถึงใน อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม, 2560, น. 51) โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ 0.70 ขึ้นไป ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเท่ากับ 0.83

3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

- 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
- 2) ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และ
- 3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามหลักการ

ของลิเคิร์ต (Likert, 1932; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2553, น. 162) จำนวน 15 ข้อ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.60 จึงจะ ยอมรับได้ และนำผลจากการวิเคราะห์ IOC ของผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 5 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม กับจุดประสงค์ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามอยู่ ระหว่าง 0.80-1.00

และนำแบบสอบถามความคิดเห็นไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาประเมินวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โดยใช้ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น. 89) โดยมีค่าเชื่อมั่น ทั้งฉบับเท่ากับ 0.76

ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการทดลอง

เป็นขั้นตอนการนำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปใช้ ในการดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบกลุ่มเดียว สอบก่อนและสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (One Group Pretest-Posttest Design)

2. การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนน

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้
วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้
วิธีสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 4 แผน
ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 1 ชั่วโมง
ใช้เวลา 8 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้)

2.3 หลังจากการทดลองผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลัง
การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนวรรณคดี เรื่องพระ
อภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุด
เดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก
กำหนดเวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง และนำแบบสอบถามความ
คิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้
ปัญหาเป็นฐานไปสอบถามนักเรียน

2.4 ตรวจสอบให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้จากการ
ทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบพัฒนาการ
เรียนรู้ โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

ขั้นตอนที่ 4 การวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัย โดยใช้สถิติ
วิเคราะห์ที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือสำหรับการ
วิจัยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective
Congruence : IOC) ของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดี เรื่อง
พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน แบบทดสอบวัด
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัย
มณีหนีนางผีเสื้อ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อ
การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน แล้วหาค่า
ความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนก โดยใช้แบบทดสอบปรนัย หา
ความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) และการหาความเชื่อมั่น
ของแบบทดสอบ โดยการหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบปรนัย
โดยใช้เกณฑ์ความเชื่อมั่นตั้งแต่ .70 ขึ้นไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนแล้วนำมาวิเคราะห์ความสามารถด้านการเรียน
วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
ก่อนเรียนและหลังเรียน ดังนี้

1.1 ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถด้านการอ่าน
จับใจความ ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 30 ข้อ
ใช้เวลา 1 ชั่วโมง แล้วตรวจให้คะแนน

1.2 ผู้วิจัยดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้
วรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ
โดยใช้วิธีสอนแบบ ใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน
4 แผน ใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ
1 ชั่วโมง ใช้เวลา 8 ชั่วโมง (ไม่รวมการทดสอบก่อนและหลัง
การจัดการเรียนรู้)

1.3 หลังจากการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดสอบหลัง
การจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนวรรณคดี เรื่อง
พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย
ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุด
เดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก
กำหนดเวลาในการทำข้อสอบ 1 ชั่วโมง

1.4 ตรวจสอบให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบ
ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้มาเปรียบเทียบพัฒนาการเรียนรู้
โดยใช้การวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็น
ของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหา
เป็นฐาน ดังนี้

2.1 หลังจากการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสอบถาม
ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอน
รูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปสอบถามนักเรียน

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการตรวจให้คะแนนและนำคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของนักเรียนไปใช้ในการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติเพื่อหาระดับคะแนนค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดสถิติใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณีตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ก่อนและหลังเรียน ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ สถิติทดสอบ ที่ (t-test Dependent)

2. การศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning : PBL) สถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนเรียนได้ร้อยละ 27.29 และคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 81.67 มีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 54.38 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.38

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL)

การทดลอง	คะแนน	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ก่อนเรียน	30	36	10.92	2.32	28.473	0.026*
หลังเรียน	30	36	24.50	2.74		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณี หนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยคะแนนก่อนเรียนได้ร้อยละ 27.29 และคะแนนหลังเรียนได้ร้อยละ 81.67 มีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 54.38 แสดงว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนการสอนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนคิดเป็นร้อยละ 54.38

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์และคุณค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพสาระการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.99$,

S.D.=0.69) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้อีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X}=3.41$, S.D. = 0.96) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X}=3.40$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยภาพรวม

ด้าน	ความคิดเห็น	ความคิดเห็นของนักเรียน			
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1.	ด้านคุณภาพสาระการเรียนรู้	3.99	0.69	มาก	2
2.	ด้านเนื้อหาการเรียนรู้อี	3.41	0.96	ปานกลาง	3
3.	ด้านประโยชน์และคุณค่า	4.10	0.57	มาก	1
4.	ด้านการวัดและประเมินผล	3.40	0.79	ปานกลาง	4
	โดยภาพรวม	3.73	0.56	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=3.73$, S.D.=0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์ และคุณค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพสาระการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X}=3.99$, S.D.=0.69) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้อีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X}=3.41$, S.D.=0.96) และลำดับ

สุดท้าย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X}=3.40$, S.D. = 0.79) ตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้ สามารถอภิปรายผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี เรื่องพระอภัยมณี ตอนพระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนรูปแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ เนื่องมาจากการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นหลักนั้นเป็นการสร้างความรู้จากบริบทต่าง ๆ ในสถานที่แก้ปัญหา พัฒนาผลที่ได้จากการเรียนด้วยตนเอง เป็นการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เน้นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้จากการสำรวจ ค้นคว้า และการแก้ปัญหาที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับชีวิตประจำวันที่นักเรียนอาจพบเจอ การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานนั้นเป็นทั้งยุทธวิธีในการเรียนการสอนและใช้เป็นแนวทางในการจัดหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะดึงดูดนักเรียนให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา ครูจะเป็นผู้คอยให้คำแนะนำและออกแบบสภาพการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้คิด และสำรวจหลักสูตรที่สร้างขึ้นจะมีปัญหาเป็นแกนกลาง มีบทบาทในการเตรียมประสบการณ์จริงที่ส่งเสริมกิจกรรมการเรียนรู้ สนับสนุนให้สร้างความรู้ด้วยตนเองและบูรณาการสิ่งต่าง ๆ ที่เรียนรู้ในโรงเรียนกับชีวิตจริงเข้าด้วยกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประหยัด คำน้อย (2561) ได้ศึกษางานวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชเคมีเพิ่มเติม เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 (2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชเคมี เพิ่มเติม เรื่อง

อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ (3) เพื่อเปรียบเทียบการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาเคมีเพิ่มเติม เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเวียงน้อยศึกษา จังหวัดขอนแก่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน วิชาเคมีเพิ่มเติม เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 6 เล่ม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีเพิ่มเติม เรื่อง อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี จำนวน 30 ข้อ และแบบทดสอบความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ จำนวน 32 ข้อ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการศึกษาพบว่า (1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ วิชาเคมีเพิ่มเติม เรื่องอัตรา การเกิดปฏิกิริยาเคมี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่พัฒนาขึ้น จำนวน 6 เล่ม มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 22.94 82.11 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) ความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.56) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์และคุณค่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.57) รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพสาระ

การเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.99$, S.D.=0.69) ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, S.D.=0.96) และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวัดผลและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$, S.D.=0.79) ตามลำดับ เนื่องมาจากนักเรียนที่ได้เรียนโดยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) ได้มีความคิดเห็นมีเหตุผล นักเรียนได้ใช้กระบวนการใช้ความคิดเห็นที่สังเคราะห์ คิดวิเคราะห์ต่อบทเรียนที่ได้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ที่มีต่อการพัฒนาการเรียนรู้ ให้มีความเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกษมสันต์ พุ่มกล้า (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ลพบุรี โดยนักเรียนในห้องได้มีการจัดแบบคณะผสมระหว่างเด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่องอาณาจักรธนบุรี หลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎายุทธ ไกรกลาง (2560) ได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานให้มีประสิทธิภาพ (E1/E2) ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/5 โรงเรียนนาปีพุ่ม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 48 คน จากวิธีการเลือกแบบเจาะจง ผลการวิจัยพบว่า 1) ค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.48/84.44 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 2) ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และ

มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ 3) ค่าคะแนนเฉลี่ยของทักษะการแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศศิวิมล ภูศรีโสม (2563) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับหลักการเรียนร่วมกัน เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/1 โรงเรียนบรบือ อ.บรบือ จ.มหาสารคาม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 35 คน พบว่า สมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 38.91 จากคะแนนเต็ม 48 คะแนน แสดงว่า นักเรียนมีสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้ วารณคดี เรื่อง พระอภัยมณี ตอน พระอภัยมณีหนีนางผีเสื้อ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) ไปใช้พัฒนา นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้โดยการจัดการเรียนรู้ ตามรูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการพัฒนานักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) นำไปสู่การพัฒนา ตามรูปแบบการวิจัยที่ผ่านขั้นตอนการวิจัยตามลำดับเพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีความรู้เพิ่มขึ้นและมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มมากขึ้น

1.3 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning: PBL) โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับ ความคิดเห็นของนักเรียนเป็นรายด้าน จากมากไปหาน้อย คือ ด้านประโยชน์และคุณค่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณภาพสาระการเรียนรู้

มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ด้านเนื้อหาการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง และอันดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านการวัดผล และประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ไปจัดกิจกรรมการเรียนรู้กับเนื้อหาอื่นในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย

2.2 ควรนำผลการวิจัยไปเป็นฐานในการทำวิจัยเกี่ยวกับ วารณคดี

2.3 ควรศึกษาวารณคดีไทย เรื่อง พระอภัยมณี โดยการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีอื่น ๆ ที่หลากหลาย

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย สถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาระดับปริญญาโท ณ โอกาสนี้ ขอขอบพระคุณท่านอาจารย์ ดร.รัชนีฉาย เเฉรอด ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้ให้คำปรึกษาตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

เกษมสันต์ พุ่มกล้า. (2563). การจัดการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ในรายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนากลยุทธ์และนวัตกรรม การสอน). ปทุมธานี: คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

เจษฎายุทธ ไกรกลาง. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่อการส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- ชลธิชา หอมพุ่ม. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้อริยสัจสี่เพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของ นักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต. *วารสารวิชาการ ฉบับ ภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 8(2), (พฤษภาคม-สิงหาคม 2558).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประหยัด คำน้อย. (2561). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่องอัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และ สังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม. (2565). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-net) รายวิชา ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563-2565. ขอนแก่น: โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม.
- รินฤทัย ลัจจพันธ์. (2549). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.
- ศศิวิมล ภูศรีโสม. (2563). *การพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับหลักการการเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะการแก้ปัญหาแบบร่วมมือของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์).* มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สาริศา ชุ่มมงคล. (2552). *ผลการใช้รูปแบบการสอนแบบโพร์แมท โดยเน้นเทคนิคผังกราฟิกในการสอนวรรณคดีไทยสำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. (วิทยานิพนธ์ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย).* เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ5R. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน).* กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22(140), 55.